

PRESENTACIÓ

La nova edició del Seminari Interdisciplinari de Recerca Aula Mediterrània, que tindrà lloc els dies 24 i 25 de març de 2026 a l'Institut d'Estudis Catalans, a Barcelona, s'emmarca en el programa Aula Mediterrània, una iniciativa que reuneix setze programes de màster de nou universitats de Catalunya amb l'objectiu de promoure la recerca, el diàleg acadèmic i la cooperació universitària a la regió mediterrània des de diferents disciplines.

L'edició d'enguany reforça la seva col·laboració amb el programa Aula Àrabe Universitaria de Casa Àrabe i compta també amb el suport de la Secretaria de la Unió per la Mediterrània (UpM), que contribueix a difondre els seus esforços en matèria de cooperació euromediterrània en educació superior. El seminari compta igualment amb la participació d'investigadors i investigadores del Fòrum per a la Recerca sobre el Món Àrab i Musulmà (FIMAM), així com de la xarxa EuroMeSCo, que aplega destacats *think tanks* de l'espai euromediterrani. Amb el pas dels anys, aquest seminari s'ha consolidat com un espai de referència per al diàleg acadèmic i la cooperació universitària a la Mediterrània, fomentant l'intercanvi entre institucions, investigadors i estudiants.

Els reptes de l'intercanvi i la formació acadèmics a l'espai euromediterrani

La primera part del seminari aborda dos reptes estratègics per a la cooperació acadèmica en el marc del nou Pacte per la Mediterrània: la mobilitat i la formació. Tot i l'ambició d'avançar cap a un Espai Mediterrani d'Educació Superior més integrat, els fluxos de mobilitat continuen sent majoritàriament unidireccionals, amb un nombre elevat d'estudiants del sud de la Mediterrània que cursen estudis a Europa, mentre que la mobilitat en sentit contrari continua sent limitada.

En el context dels preparatius del marc Erasmus+ posterior al 2027, es fa necessari impulsar mesures que fomentin fluxos de mobilitat més equilibrats i recíprocs, promovent alhora les universitats del sud de la Mediterrània com a centres d'excel·lència, innovació i diàleg intercultural. En aquest procés, la Unió per la Mediterrània pot jugar un paper clau com a plataforma de diàleg entre els ministeris responsables d'educació superior, contribuint a reforçar la mobilitat nord-sud i sud-sud.

Al mateix temps, la regió euromediterrània afronta reptes compartits —com la migració, els drets humans, el canvi climàtic o el desenvolupament sostenible— que requereixen una nova generació de professionals i investigadors formats des d'una perspectiva euromediterrània. En aquest marc, Aula Mediterrània reafirma

En col·laboració amb

el seu compromís amb el suport als joves investigadors mitjançant la sisena edició dels Premis als Millors Treballs de Fi de Màster i l'organització de l'Open mic, una sessió oberta perquè l'alumnat pugui presentar els seus projectes de recerca.

Estudiar la Mediterrània en el nou ordre global

El segon dia del seminari es dedicarà a sessions paral·leles temàtiques organitzades pels màsters participants, que reflecteixen els interessos de recerca i l'esperit interdisciplinari del programa Aula Mediterrània. Aquestes sessions analitzen la Mediterrània com un espai clau per comprendre els grans desafiaments polítics, socials i històrics contemporanis.

Els debats aborden qüestions com la justícia transnacional, la governança de la diversitat en societats polaritzades, les narratives antimigrants o les transformacions ideològiques a les ciutats mediterrànies, així com el paper geopolític del Canal de Suez. Alhora, el programa incorpora perspectives que posen en relleu veus i experiències sovint invisibilitzades, com les de les dones, les diàspores o les minories religioses, i explora temes com els conflictes a la Mediterrània des d'un enfocament feminista i de dret internacional.

En conjunt, el seminari ofereix una reflexió interdisciplinària sobre el paper de la Mediterrània en el nou ordre global, destacant tant els reptes com les oportunitats de cooperació en aquesta regió clau.

PROGRAMA

24 de març de 2026

9.30 – 10.00 **Acreditacions**

10.00 – 10.30 **Benvinguda**

Teresa Cabré, presidenta, Institut d'Estudis Catalans (IEC)

Senén Florensa, president executiu, Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed)

Intervencions inaugurals

Petra Kezman, secretària general adjunta per al Desenvolupament Humà, Unió per la Mediterrània (UpM)

Agustí Fernández de Losada, secretari d'Afers Europeu, Multilaterals i Cooperació al Desenvolupament, Generalitat de Catalunya

Idiomes: català i anglès amb servei d'interpretació

Els reptes de l'intercanvi i la formació acadèmics a l'espai euromediterrani

10.30 – 10.50 **Keynote speech**

Amr Ezzat Salama, secretari general, Associació de les Universitats Àrabs

10.50 – 12.00 **Taula rodona I**

De la mobilitat a la reciprocitat. Repensar l'intercanvi acadèmic a la Mediterrània

Pablo Pareja, vicerector adjunt a la rectora, UPF

Emna Memmi, coordinadora per a Àfrica i Orient Mitjà, Xarxa d'Estudiants Erasmus (ESN)

Céline Pascual, vice-presidenta per al Desenvolupament Durable, Aix Marseille Université

Moderador

João Lobo, tècnic de projectes, departament d'Educació Superior i Recerca, UpM

Comentaristes

Polona Oblak, professora lectora i cap de la Xarxa EMUNI, EMUNI University

Ana Planet, catedràtica d'Estudis Àrabs i Islàmics, Universidad Autónoma de Madrid

Sessió organitzada en col·laboració amb la UpM

Idioma: anglès amb servei d'interpretació

12.00 – 12.30 **Pausa cafè**

12.30 – 14.00 **Taula rodona II**

El paper estratègic de la formació en estudis euromediterranis

Rony Darazi, vicerector per a la Cooperació i la Internacionalització, Université Antonine, Líban

Raúl Ramos, vicerector de Política d'Internacionalització, UB

Amel Boubekour, Senior Fellow, IEMed

Loua Khalil, professora lectora en Lideratge i Desenvolupament de Lideratge, University of Reading

Moderada

Gemma Aubarell, directora de l'àrea de Cultura, Gènere i Societat Civil, IEMed

Comentaristes

Laura Mas, directora executiva, Fundación CEI

Olivia Orozco, coordinadora de Formació i Economia, Casa Árabe

Idiomes: català, anglès i castellà amb servei d'interpretació

14.00 – 15.30 **Dinar**

15.30 – 16.30 **Premis Aula Mediterrània als Millors Treballs de Fi de Màster - 6a edició**

Cerimònia de lliurament

Senén Florensa, president executiu, IEMed

Laura Chaqués Bonafont, directora, IBEI

Eduard Soler i Lecha, coordinador del Màster en Relacions Internacionals, Seguretat i Desenvolupament, UAB

Jaume Dantí, catedràtic d'Història Moderna, UB

Presenta

Elisabetta Ciuccarelli, responsable de programa, àrea de Cultura, Gènere i Societat Civil, IEMed

Diàleg entre les guanyadores dels Premis

Marina Kryakis, Master's in International Security, IBEI

Charting Turbulent waters: the Suez Canal's strategic significance amid regional turmoil

Hanin Fraser, Màster en Relacions Internacionals, Seguretat i Desenvolupament, UAB
Sociology of Power in Migration Governance: Proposing a New Analytical Framework Using Turkey as a Case Study

Ona Vila Palacín, Màster en Història i Identitats a la Mediterrània Occidental (segles XV-XIX), UB/UA/UV/Universitat Jaume I
Los enlaces entre inmigrantes franceses y expósitias del Hospital de la Santa Creu (1532-1601)

Moderada

Oscar Monterde, professor lector d'Història Contemporània, UB

Idiomes: català, anglès i castellà amb servei d'interpretació

16.30 – 18.30

Sessió Open mic

Presentació i debat sobre els Treballs de Fi de Màster

Estudiants de màster i membres del professorat del Programa Interuniversitari Aula Mediterrània

Idiomes: català, anglès i castellà

Totes les sessions del 24 de març tindran lloc a la Pi i Sunyer

La Mediterrània en el nou ordre global

25 de març de 2026

9.30 – 11.30 **Sessió de treball Aula Mediterrània**
Preparació de l'Escola d'Estiu Aula al Marroc 2026
Només per als membres dels equips directius dels màsters

Sala: Puig i Cadafalch
Idiomes: català i castellà

11.30 – 12.00 **Pausa cafè**

12.00 – 14.00 **Sessions paral·leles**

Sessió 1. Justícia transicional al Llevant i al Nord d'Àfrica: lliçons apreses i reptes de futur

Sala: Pi i Sunyer
Idioma: anglès
Màster en Relacions Internacionals, Seguretat i Desenvolupament, UAB/ Màster en Internacionalització: Aspectes Econòmics, Empresarials i Juridicopolítics i Màster en Història Contemporània i Món Actual, UB/ Màster en Periodisme Internacional i Màster en Estudis Avançats d'Afers Internacionals, Blanquerna-URL

Modera

Elisenda Calvet, professora agregada de Dret Internacional Públic i Relacions Internacionals; delegada del rector per a la Facultat 18, UB

Justícia transicional a Síria: entre l'optimisme i el realisme: lliscant cap a la «justícia del vencedor»?

Bassam Alahmad, cofundador i director executiu de Syrians for Truth and Justice

La justícia transicional i la política del «nosaltres»: una perspectiva d'identitat social sobre el futur «post»-conflicte de Síria

Loua Khalil, investigadora principal, Syria in Transition i University of Reading

Justícia transicional a Tunísia: una oportunitat perduda?

Nadia Jmal, assistent de recerca, Arab Reform Initiative

Aliats o adversaris? El potencial i els riscos dels actors internacionals en el procés de justícia transicional a Síria

Anna Fleischer, directora, Unitat per a la Democràcia i els Drets Humans, Heinrich Böll Foundation

Sessió 2. Governar la diversitat en temps polaritzats: les ciutats mediterrànies i el gir ideològic

Sala: Pere i Joan Coromines

Idioma: anglès

Màster in Governance- Migration Studies Track, GRITIM-UPF

Modera

Ricard Zapata, catedràtic, departament de Ciències Polítiques i Socials, UPF, director, GRITIM-UPF; coordinador, EuroMedMig

Pot el conservadorisme de les persones migrants a Europa ser coherent amb la concepció liberal de la justícia?

Sari Hanafi, catedràtic, departament de Sociologia, Antropologia i Comunicació; director, Center for Arab and Middle Eastern Studies, Universitat Americana de Beirut

Inclusió o lleialtat? Polítiques de diversitat i el vot musulmà després de Gaza

Amel Boubekeur, professora *tenure track*, Laboratoire d'Économie et de Sociologie du Travail, CNRS/Aix-Marseille Université

De la ideologia a la pertinença: la resocialització política dels migrants a les ciutats mediterrànies en temps polaritzats

Luisa Faustini, investigadora sènior, GRITIM-UPF; EuroMedMig Project Officer

Sessió 3. Narratives antimigrants a la regió mediterrània

Sala: Nicolau d'Olwer

Idioma: castellà

Màster en Migracions Contemporànies, Drets i Cohesió Social, UAB-UB

Modera

Sònia Parella, professora titular i directora del departament de Sociologia, UAB

Entre percepcions, prejudicis i resistència als fets de la immigració a Portugal: de les narratives a les conseqüències de la polarització i la politització de la immigració

Catarina Reis de Oliveira, professora titular, Instituto Superior de Ciências Sociais e Políticas, Universidade de Lisboa

Discurs antimigratori al Marroc: diagnòstic, causes i mesures

Fatima Larouz, professora titular de Filologia Hispànica, Universitat Moulay Ismail, Meknès

Narratives sobre la migració a Espanya. Entre la integració i l'odi

Eynel Pilatowsky, experta en opinió pública i percepcions ciutadanes davant la migració i la xenofòbia

14.00 – 15.30 **Dinar**

15.30 – 17.30 **Sessions paral·leles**

Sessió 4. Diferències insuportables, racismes acceptables? Respostes des de la regió mediterrània al racisme estructural

Sala: Nicolau d'Olwer

Idiomes: català, anglès i castellà

Màster Universitari en Moviments Migratoris en el Segle XXI, UdG / Màster Universitari en Antropologia Urbana, Migracions i Intervenció Social, URV/ Màster Universitari en Estudis Avançats d'Arquitectura, ETSAB-UPC

Moderen

Jordi Moreras, professor agregat Serra Húnter, departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social, URV; i **Eduard Carrera-Fossas**, professor lector, facultat de Pedagogia, UdG

No soc el teu musulmà: islamofòbia i pànics morals a l'àrea metropolitana de Lisboa

José Mapril, professor titular, departament d'Antropologia, Universidade Nova de Lisboa

L'impacte emocional del racisme quotidià: islamofòbia a l'espai públic

Cristina Rodríguez-Reche, investigadora, departament d'Antropologia Social i Cultural, UAB

Genealogia del racisme i impunitats derivades

Aliou Diallo, investigador, Universitat de Girona

Sessió 5. El Sud d'Europa i el Canal de Suez: porta de globalització

Sala: Pi i Sunyer

Idioma: anglès i castellà

Màster en Història del Món i Màster en Estudis Àsia-Pacífic en un Context Global, UPF

Modera

Meritxell Joan, professora *tenure track* en Estudis literaris, UPF

Espanya i el Canal de Suez: apropant mons?

Jorge Luengo, professor *tenure track* d'Història Contemporània, UPF

Microhistòries d'un esdeveniment global: el personal de la Companyia del Canal de Suez i la crisi de Suez.

Angelos Dalachanis, investigador, CNRS/IHMC, Paris

Entre dos mars, un món que s'obre: Espanya i el Canal de Suez

Pol Dalmau, Investigador Ramon y Cajal, UPF

17.30 – 19.30 **Sessions paral·leles**

Sessió 6. Veus de dones a la Mediterrània: transformacions i reptes contemporanis

Sala: Nicolau d'Olwer

Idioma: castellà

Màster en Construcció i Representació d'Identitats Culturals, UB

Modera

Nassima Kerras, professora d'Estudis Francesos, facultat de Filologia, UB

Història dels moviments feministes a la regió mediterrània: desconstruint narratives eurocèntriques amb una perspectiva interseccional

Mariona Lloret Rodà, investigadora, Blanquerna-URL

Nous llenguatges feministes al Sud de la Mediterrània: genealogies, ruptures i resistències post-2011

Laura Galián, professora ajudant doctora, Universidad de Murcia

La literatura davant les realitats de les violacions sexuals contra les dones. Escriutores en llengua francesa i espanyola després del #MeToo

Nieves Ibeas, catedràtica, facultat de Filosofia i Lletres, Universidad de Zaragoza

Sessió 7. Diàspores, minories religioses, migracions i mobilitats a la Mediterrània de l'edat moderna

Sala: Pi i Sunyer

Idioma: català

Màster en Història i Identitats en el Mediterrani Occidental (segles XV-XIX), UB, UA, UV, Universitat Jaume I

Modera

Diego Sola, professor agregat d'Història Moderna i coordinador del màster, UB

De l'arxiu al museu i del museu a la societat: noves narratives i imaginaris sobre els moriscos i els esclaus en el segle XXI

Borja Franco Llopis, catedràtic d'Història de l'Art, UNED

Clàssiques i noves mirades sobre les persones migrants franceses a l'època moderna

Alexandra Capdevila, professora, Ateneu Universitari Sant Pacià, Barcelona, i Universitat Oberta de Catalunya

De conversos a xuetes. Quelcom més que un canvi semàntic

Miquel Deyá, professor titular d'Història Moderna, Universitat de les Illes Balears

Sessió 8. Violència i protecció a la Mediterrània: quin paper per a la intervenció humanitària?

Sala: Pere i Joan Coromines

Idioma: anglès

Màsters IBEI/ Màster Universitari en Diplomàcia i Organitzacions Internacionals i Màster de Formació Permanent en Sostenibilitat. Medi Ambient, Societat i Economia, CEI/UB

Modera

Susana Galán, professora ajudant Ramón y Cajal, IBEI

Violències urbanes a Síria: reptes en la transició post-Ai Assad

Gabriel Garroum, investigador postdoctoral, UPF

Dret internacional humanitari i l'ús de la Intel·ligència Artificial a Gaza: una història d'exclusió i inhumanitat

Andrea Farrés, doctoranda, facultat de Dret, UB

Un enfocament feminista per a l'anàlisi de la protecció al Mediterrani oriental: notes de camp

Marta Agosti, assessora regional, Organització Mundial de la Salut (OMS)

IEMed.

